24 üncü Sene | Cümartesi 25 Nisan 1931 | No. — 2411

Karagöz

ABONE:
Türkiye için seneliği 3 liradır
Ecnebî memleketler için dolar kabul edilir.

Müdür ve Başmuharriri
ORHAN SEYFİ
Müessisi: Ali Fuat Bey merhum

İDAREHANESİ:
İstanbul Vilâyeti karşısındaki hususi daire: Telefon: İstanbul: 413

Nushası 3 Kuruş | Cumartesi, Çarşamba günleri çıkar | Nushası 3 Kuruş

Namzetler arasında çiftçi ve amele de var!

Karagöz — Haydi bakalım vatandaşlar, tarlada, fabrikada, tezgâhta çalıştığınız gibi Millet kürsüsünde de sizden hizmet bekliyoruz. Arkadaşlarınızın haklarını korurken vatanın menfaatini her şeyden üstün tutmayı unutmayın, ha!

Kimler seçilecek?

Halk fırkası 22 intihap dairesinde 30 müstakil meb'usluk açık bıraktı. Bu meb'usluklar için bir çok kimseler müracaat ettiler. Bunların içinde mahiyeti malûm, meslek ve meşrebi pek iyi tanınmış kimselerde vardır. Siyasî hırslarını bir türlü yenemiyen bu adamlar nasıl olursa olsun diyip ortaya atılmışlardır. Vakia Halk fırkası müntehibi sanileri bu 30 meb'usluk için dilediklerini seçmekte serbestirler. Fakat kendilerinin hamiyet ve vatanperverliklerinden beklenen şey memleket ve İnkilâp için muzir olacak şahsiyetlerin araya karıştırılmamasıdır. Halk fırkası Mecliste tenkit ve muhalefet istiyor, ama siyasî hırslarını dindirmek için memlekete ve inkilâba fenalık edebilecek tinette olanların bu vesile ile seçilmesi elbette hayırlı olmaz. Öyle umarız ki açık bırakılan meb'usluklar için Halk fırkasına dahil olmamaklaberaber İnkilâp esaslarına sadık, vicdanlı, namuslu, irfanlı vatandaşlar seçilmiş olacaktır.

Hacıyvat — Karagözüm, yeni Mecliste amele ve çifçilerden meb'us bulunacak, acaba bunların olmasında ki hikmet ne?

Karagöz — Meclisin her sınıf halkı temsil etmesi arzu ediliyor. Bu vatandaşların amele ve çiftçi sınıfını Mecliste temsil edecekler, onların haklarını ve menfaatlarını korumıya çalışacaklar!

H — Bu suretle muhtelif sınıflar arasında bir mücadele mi başlıyacak?

K — Hayır bunların Mecliste bulunmasından maksat bir sınıf mücadelesi açmak değildir. Halk Fırkasının programında sınıf mücadelesi için yer yoktur, sınıf mücadelesi yerine içtimaî tesanüt ve intizam temin edeilmek isteniyor.

H — Pek âlimane lâflar ettin Karagözüm, anlıyamadım!

K — Yani Türkiye halkını teşkil eden çifçilerin, esnafın, küçük sanat erbabının, işçilerin, amelelerin serbest meslek sahiplerinin, sanatkârların, tüccarların, askerlerin memurların menfaatlarını uygun bir hale getirmek isteniyor. Bütün meslek sahiplerinin birbirlerini koruması arzu ediliyor. Aralarında mücadele açılması değil! İşte fırkanın programının esası budur. Fırka çiftçiye olduğu gibi memura, ameleye olduğu gibi tüccarada yardım edecektir. bütün meslek sahiplerinin müreffeh ve mes'ut olması onların gayesidir. Amele, işçi adını görenler yanlış fikirlere kapılmasınlar!

H — Hay allah razı olsun, şimdi anladım!

K — Bazı cahillerin ağızlarında dönen saçma lâflara kulak asma, maksadımız bir sınıfı memnun etmek değil, bütün sınıfları memnun ederek milleti mes'ut müreffeh etmektir. Hacıyvat!

Göçtü Beyahu!

Beklenen gün geldi intihap bitti,
Millet vekilini seçti beyahu!
Kimi yeni geldi kimisi gitti,
Kiminin ayağı sürçtü beyahu!

※ ※

Sefalar geldiniz hey meb'us beyler,
Sizden bekliyoruz biz nice şeyler,
Ayinei devran görelim neyler,
Herkes gözünü dört açtı beyahu!

※ ※

Gazi baba didi: böyle olacak,
Başka sınıflarda bir yer alacak,
Meb'uslar bu sefer pek yorulacak,
o rahat günleri geçti beyahu!

※ ※

Gazinin fırkası, herkezin malı,
Müstakil meb'uslar gövdenin dalı,
Çiftçiler, işçiler hepsi buralı,
o eski usulde hiçti beyahu!

※ ※

İsmet Paşa dedi herkes söylesin,
Millet dileğini açık dilesin,
İnecik dokuyup, sikça elesin,
Fırkamız kapıyı açtı beyahu!

Âşık

Tavukçuluk

İzmitte bir tavukçuluk ve arıcılık cemiyeti teşkil edildi. Bu cemiyet Ankaradaki tavukçuluk enstitüsünün bir şubesi mahiyetinde olacak, halka damızlık yumurta dağıtacaktır. Tavukçuluk memleketimize mılyonlar kazandıracak bir san'attır. Bu san'atın fennî bir surette inkişafını istemeliyiz!

İspanyada

İspanyada Kral Alfons çekildi amma, işler halâ düzelmedi. Memlekette bir kör döğüşüdür gidiyor. Cumhuriyetçiler, fırsat bu fırsattır diyerek Komünistlerin iş başına geçmesinden korkuyorlar. Buna mani olmak için de Cumhuriyetçilere silâh verilmesini Kral taraftarlarının silâhları toplandırılmasını istiyorlar. Sular bulanmadan durulmaz derler. Bakalım, İspanyanın bulanık suları ne vakıt durulacak?

Böyle olmalı!

Dahiliye Vekâleti halkın dertlerini ve ihtiyaçlarını gösteren yazılara çok ehemmiyet veriyor. Vekâlet bu türlü yazıları keserek ait olduğu dairelere gönderiyor ve kat'î malûmat istiyor. Daha mühim görülen şeyler telgrafla merciinden soruluyor. Vekâletin halkın dertlerine ve ihtiyaçlarına ait samimî yazılara karşı gösterdiği bu alâkayı taktir ederiz. Halk hukûmeti böyle olmalı!

Hacet yok!

Ham halat hocalardan biri rüyasında Şeytanı görmüş. Bakmış ki elinde birçok yularlar var.

Arkasından koşarak:

— Kuzum Şeytan demiş, bu elindeki yularlar nedir?

Şeytan cevap vermiş:

— Ben, onları insanların buynuna takar, istediğim tarafa çeviririm..

Sonra izahat vermiş:

— Bu filancanın yuları, bu falancanın yuları...

Adamcağız talâşla sormuş.

— Ya benim yularım nerede?

Şeytan gülmüş:

— Senin gibi yobazlar için yulara ne hacet!.. demiş parmağımla bir işaret yapsam kuzu gibi arkamdan gelirsiniz!

Bonolar dağıtılıyor

Mubadil ve muhacirlerden şimdiye kadar mal almayanlara hükûmet, bono dağıtmağa başladı. Bu bonolar, para yerine geçer. Muhacirler, hükûmetin satılığa çıkardığı emlâki bonolarını göstererek üzerlerine çevirtebileceklerdir.

Muğlada

Memleketin bir çok yerlerinde tüccarın borç paraya ihtiyacı var. Bu ihtiyacı tatmin edecek bankalardır. Türk sermayesile kurulmuş bankalarımızın başında bulunan İş Bankası, bu ihtiyaca karşılık olarak memleketin bir çok yerlerinde şubeler açıyor. Geçen gün de Muğladan bankaya bir müracaat yapıldı. Halk, "burada da bir şube açın„ diye yalvarıyor. Eyi tütün yetiştiren memleketlerimizden biri de Muğladır. Banka burada bir şube açarsa, tütün çiftçilerinin yüzleri gülecektir.

Yürüyen dağ!

İzmirde bir dağ var. Adına Altın dağ diyorlar. Bu dağ meğerse onbeş seneden beri yürürmüş. Son zamanlarda yağan yağmurlar yüzünden bu yürüyen dağın altındaki toprakları büsbütün çökmüş. Ansızın yıkılmasından korkuluyor. Şimdi Ankaradan bir hey'et gidip dağda tetkikat yapacak, çöküntünün sebebini araştıracak.

MONOLOK

Bugünkü çocuklar

Bugün bana en fazla ne istersin?] diye sorsalar, ne meb'usluk, ne sefirlik, ne hey'eti idare azalığı isterim, ne olmak isterim bilirmisiniz ? Çocuk olmak isterim!Bu günün çocuklarından daha talili ne vardır? Bir kendi çocukluğumuzu, bir de bu günkü çocukluğu düşünün, bayram, seyran, gezme, eğlenme onların,yılda bir çocukluklarının zevki yetmiyormuşgibi büyük

adamların işlerini de ellerinden alıyorlar, gazeteci, Fırka reisi, Vali, Defterdar, Belediye reisi oluyorlar, bu işler de onlara eğlence oluyor. Bizim zamanımızda bu türlü şeylere el sürmek şöyle dursun kendimizden büyüklerin yanında bize ağız açtırmazlardı, kalk sak kabahat, otursak kabahat olurdu. Mektepte hocanın değneği bir meydana çıkar, ta büyük adamçağına erinceye kadar bu değnek karşımızdan gitmezdi, mektebe girdikmi, artık dünya ile alakamız kesilirdi, elimize dilini anlamadığımız bir kitabı tutuştururlar, gülmeden, konuşmadan,oynamadan,sağa sola bakmadan ezberletirlerdi. Haddin varsa kımılda bakayım!Buna rağmen esaslı, değişmiyen bir şey öğrenebilseydik bari! ne biliyorsak hepsi değişti. Şimdiki çocuklar öyle miya, onlar bizim gibi okumuyor, mektepte zamanları neş'e, eğlence içinde geçiyor ve öğrenilmesi lâzım olan şeyleri öğreniyorlar, mektepten cıktıklarî zaman medenî, müreffeh, mes'ut bir memleket bulacaklar, bizim eziyetini çektiğimiz şeylerin onlar safasını sürecekler, nasıl çocuk olmayi istemeyim!

Yeni bir klüp

İstanbulda yeni bir spor klûbü teşekkül etti. Bu klûbün merkezi Haliç fenerinde ve ismi "Fener yılmaz„ dır. Bu klûptəki gençler denizcilik, atletizm, güreş gibi muhtelif sporlarla uğraşacaklardır. Sporcu gençlerimize muvafakkiyet dileriz.

Vatandaş!

Bayramlıkların yerli mali olmalı !!

Millî İktısat ve tasarruf cemiyeti

Yeni Meclis

Yeni meclis 5 Mayısta fevkalâde ictimaa davet edilecektir. Meclisin ilk celsesinde en yaşlı aza muvakkat reis olacak, ondan sonra meb'uslar yemin edecekler ve divanı riyaset intihabı yapılacaktır. Öğleden sonra Reisi Cumhur intihabı yapılacak, intihap bitince Reisi Cumhur Hazretleri riyaset kürsisine gelerek yemin edecekler ve kürsiyi meclis reisine terkedecekler. Ertesi günkü ictimada usulden olduğu üzere kabinenin istifası okunacak, encümenlerin intihabına başlanacaktır. Encümen azalarında bu sefer çok değişiklik olacağı, çiftçi ve amele meb'usların iktisat encümenine girecekleri söyleniyor.

Eşkiya

Ceyhan cıvarında 12 silâhlı eşkiya köylülerin yolunu kesip paralarını ve eşyalarını aldı. Bu vak'a üzerine takibe çıkan kahraman jandarmalarımız eşkiyadan yedisini yakeladı, diğerlerinide şiddetle takip ediyor.

Kaçakçı kadınlar

Tütün kolcuları kapalı çarşıda üç kaçakçı kadın yakaladı. Bu kadınlar bir senedenberi tütün kaçakçılığı ediyorlar, kapalı çarşıda kaçak tütün ve ciğara satıyorlarmış. Bunlardan Lutfiye ismindeki kadının üzeri ararnırken çarşafının içine diktiği torbada 120 paket ciğara bulundu. Digerlerinde de kaçak tütün ve ciğaralar çıktı. Ne günlere kaldık yahu !

Ağrı kaçkınları

Ağrıdan kaçan kürt eşkiyaları İranın yarım kaya hudut karakolunu bastı, dört saat ateşten sonra karakol efradını esir aldı ve karakolu yaktılar. San'atı çapulculuk olan bu heriflerin bize olduğu kadar İranada zararı dokunacağını söylemiştik. İşte dediğimiz çıkıyor !

Salıncak

Geçen sene bayram yerlerinde salıncak kurulması yasak edilmişti. Bu sene Belediye salıncağa müsaade etti, yalnız salıncak kurmak istiyenlerden kazaya sebep vermiyeceklerine dair teminat aranıyor.. Doğrusu da budur, kabahat salıncakta değil, salıncağın sağlam kurulmamasındadır. Yavruların bu bayram gönlü hoş olacak !

İşçinin sıhhatı

Yeni hıfzısıhha kanunu 50 den fazla işçisi olan müesseseleri bir doktor bulundurmağa mecbur tutuyor. Belediye bu gibi müesseselerin hangisinde doktor bulunmadığını tetkike başladı. Yedikule haricindeki bazı deri fabrikalarında ve şehir civarındaki bir kısım müesseselerde doktor bulunmadığı anlaşılmıştır. Belediye bunların listesini Vekâlete göndermektedir. Ayrıca Sıhhıye müdürlüğüde bu gibi müesseselerin cezalandırılması için Vilâyete müracaat etmektedir. İdareleri altında bir çok işçi çalıştıranlar onların sıhhatını ve hayatını düşünmeye kanunen de, vicdanen de mecburdurlar.

ölüme çare

Bursada kadının biri ölüme çare buldum diye gazeteye mektup yazmış. Bu hanım bütün hastalıkları iyi ediyorum ve bu keşfime dair istenilen izahatı vermeğe hazırım diyor. Allah kimseye akıl eksikliği vermesin.

Istanbul - Sofya

İstanbul — Sofya Telefonu 1 Hazirandan itibaren işlemeğe başlıyacak. Hattın Bulgar arazisınde ki kısmını Bulğar'lar yapmaktadır. Bizim tarafımızda ki kısmı da biz yapıyoruz. Bulğar'lar kendilerine ait olan inşaatı bitirmişlerdir. Bizimkilerde Mayıs nihayetinde bitiricekler telefon 1 hazirandan itibaren işlemeğe başlayacaktır. İki komşu devlet arasında ki tüccarî, iktisadî işlerde bir çok kolaylıklar hasıl edecek olan böyle bir telefonun bulunması bizim için de Bulgarlar için de pek faydalıdır.

MEMLEKET HABERLERİ

Giresun'da

Giresun fındık pazarında bir sergi manzarası

Yunan Darulfünunluları

İstanbulu ziyaret eden Yunan Darulfünunluları Darulfünunlu gençlerimizle bir arada

Irak Tayyarecileri

İstanbula gelen Irak Tayyarecileri

Giresun manzaralarından

Giresunda: Kadınlar pazarından bir manzara

İntihabat işleri

İzmirde intihap heyyeti intihap sandığı ile köy yollarında (×) işaretli zat intihap memuru Recep beydir.

İzmir intihabından

İzmir Değirmen Nahiyesi Çileme kazasında intihap yapılırken

Hediyelerimiz

11: 159: Ayna — Beyoğlu Paşaaltı hamam saksı sokak No. 17 Serkis efendi

12: 146: Tarak — 20 inci ilk mektep No. 139 Yaşar efendi

13: 307: Kısa — Edirnekapu Kararı Sultan hamamı Meydancıkta çıkmaz sokak Sabriye Hüseyin hanım.

14: 364: Diş fırçası — Davutpaşa orta mektep 242 Remzi efendi.

15: 260: Çay — Cibali tütün fabrikasında İsmail ef.

16: 234: Mendil — Gelenbevi orta mektep No. 374 Cahit efendi.

17: 24: Diş macunu — Muradiye mahallesi Bayır sokak No. 47 Adalet hanım

18: 83: Çorap — Zincirli kuyu Poyraz sokak No. 19 Mustafa efendi

19: 446: Mendil — Sivas erkek muallim mektebi talebesinden No. 5 Mubahat efendi.

20: 507: Tıraş makinesi — Feriköy 17 inci ilk mektep kapucusu Remzi ef.

TÜRKİYE SANAYI ve MAADIN BANKASI Fabrikalarına ait YERLİ MALLAR PAZARI

Mağazada münhasiren yerli fabrikalar mamulatından ipekliler ve döşemelikler, yünlüler, battaniyeler, kalınbezler metin ve zarif bavul ve çanta kunduralar ve saire toptan ve perakende olarak satar

SİNEMA

Lew Ayres

Amerikanın genç ve sevimli, erkek yıldızlarından bir de Lew Ayres dir. Son zamanlarda oynanılan ve pek büyük bir rağbet ve şöhret kazanan « Garp cephesinde sükûnet var » ismindeki harbı umumî filminin başlıca kahraımanı bu san'atkârdır. Lew Ayres bu filimde Rauner rolu oynamış ve çok beyenilmiştir.

Bu san'atkârın asıl ismi Lewes iken son zamanlarda kendisi ilk isminin son hecasini luzumsuz görerek hazfetmiş, bu suretle ismi sadece Lew Ayres olmuştur.

Sinema dedikodusu:

Amerika yıldızlarından Ressie Loda ve çeşit çeşit spor yapar: Ata biner, yüzer, tenis oynar ve ok atar! Son bir sene zarfında ok atmak Hollywood'da çok rağbet kazanmıştır. Ressie Love bu işte çok ustadır. Duglas Fairbanks gibi müthiş rakiplerle boy ölçüşmekten çekinmez ve onları geçmese bile her halde onlardan geri kalmaz!

◉ Avrupa'nın Hollivut'u mesabesinde olan Neubabelsberg'de bu hafta şu filimler çevrilmektedir:

— « Aşka tövbe » filminin sahne içindeki kısımları Almanca ve Fransızca çevrilmektedir. Baş rolleri Lilina Harvey, Harry Liedtke' Felix Bressart, Julius Palkentes yapıyor.

— « Gizli vazife » filminin atelye içindeki sahneleri çeviriliyor. Baş rolleri Brigitte Helm, Willy Fritsch oynuysr.

— Aco - Film tarafından çevrilen « vazife vazifedir » filmi sonuna yaklaşmıştır.

— Tempelhofda ki atelyde AAFA filmin baş rolünde: Mady Christians.

İki güzel artist bir arada!

Bütün bu filimler Almanyada Nenbabelsberg stüdyosunda çevrilmektedir. Burası Almanyanın başlıca sinema merkezlerinden biridir. Başta Hanri Garat olmak üzere bir çok fransız artistleri bu stüdovda hazırlanan filimlerin fransızca nüshalarını çeviriyorlar.

Bir sinema gazetesi muharriri stüdyodan bahsederken diyor ki:

« Ara sıra madenî bir direğin tepesinde kırmızı bir lamba yanıyor. Bu sükût emridir! Biraz ötede sesli filim çevriliyor, demektir. Kamyonlar oldukları yerde duruyorlar, otomobiller motorlarını susturuyorlar, herkes ayağının ucuna basarak yürüyor! Hatta kuşlar bile sesli sinemaya hürmetlerinden uçmaktan vaz geçiyorlar.. Bu gidişle galiba herkes, her şey susacak, dünyada yalnız sesli sinema perdesi konuşacak, gülecek, bağıracak! »

Geçenlerde şehrimizde gösterilen « Cennet yolu » ismindeki filimlerile sinema meraklılarında çok tatlı bir hatıra bırakmış olan Alman yıldızı Lilian Harvey ile fransız artisti Henri Garat'ın bu hafta yeni bir filmi daha oynandı: « Cürmü meşhut »!

Bu lâtif şarkılı komedide iki artist bir arada görünmüyor. Bu filmin de, « Cennet yolu » gibi, hem fransızca, hem de Almanca nüshaları var. Fransız nüshasında Hanri Garat bir fransız yıldızı ile yani Blanche Montel ile beraber oynayor. Alman nüshasında ise Alman artisti Willy Fritesh, güzel Lilian Harvey'i ile birlikte görülüyor.

◉ Sinema artislerinin hayatlarıntuhaf tuhaf haller, vakalar oluyor. Aktörler sanatları icabı türlü kıyafetlere giriorlar ve kabafetini aldıkları şahsı o kadar iyi temsil ediyorlar ki insan onları görünce aktör olmalarına ihtimal vermiyor. Alman artistlerinden Gustav Pröhhél geçenlerde İtalyada Unıversal kumpanyası hesabına bir filmin Almanca nushasını çevirmiş. Bu filimde rahip rolü yapan aktörün Italyada bulunmasından bil'istifade diğer bir knmpanyada kendisine Romada çvirilen Almanca bir filimde bir rol vermiş. Bu suretle işi son derece çoğalan Pröhhel iki kumpanyaya birden yetişmek mecburiyetinde kaldığı için Komada ekseriya rahip kıyafetinde dolaşmak mecburiyetinde kalırmış. Bittabi Alman aktörünü bu kıyafette görenler onun halis muhlis bir papas olduğundan şüphe etmeği akıllarına bile getirmiyorlar.. Bahusus Romalı papası bol bir şehirde...

Fakat asıl tuhafı Gustav Pröhhel Romada muhteşem otomobili ile dolaşır ve otomobili bizzat kendi idare edermiş. Halbuki Romada papasların otomobil kullondıkları hiç te görülmüş bir şey olmadığı için Alman aktörü Roma halkını epiçe şaşırtmış.

Ne yaparsın? Serde aktörlük var!

Şikâyetler

Şikayete cevap

Nizipte sabık G. Antep tebliğ memuru Zeki imzasile aldığımız, bir mektupta deniyor ki:

— İki sene evel takaüde sevk edildim, evrakım tekemmül etmediğinden bir seneden fazla bir müddet Ankara ile Gazi Antep arasında mekik dokudu, nihayet ortadan gaipoldu, bir aralık yanlışlıkla (Siirt) Defterdarlığına gittiğini haber aldım, 28-2-931 Tarihinde kaza malmüdürlüğü vastasiyle oradan sordurdum, aradan on dokuz gün geçtiği halde cevap alamadım, tekrar G. Antep defterdarlığı vastasiyle ve müteakiben yine malmüdürlük vastasiyle 17-3-931 Tarihinde cevaplı bir Telğrafla sordurdum bu defada on dokuz gün geçtikten sonra her nasılsa bir tahrilatla ve 28-2-31 Tarihli tahrirata cevaben evrakımın oraya gelmemiş olduğu beyan olundu, şimdi evrakım meydanda yok ne yapmaklığım lâzım geleceği hususunda hayretteyim, Allaha sığınmaktan başka bir çare varsa lütfen bildiriniz efendim.

Sıhhî Nasihatler

Yazan: Doktor hafız Cemal

117 — Aç köpek fırın (furun) yıkar! Aç insan da vereme konar.

118 — Sevinçlere, sevdalara, heyecanlara, hicranlara, acılara, neş'elere mutenebi olan (kalb) in en büyük düşmanı içkidir. Frenğidir. Romatizmadır. Tütündür. İfrat derecede yorğunluktur. Merdivendir. Yokuştur!

Çocuğunuzun KUMBARA si var mı? Eğer yoksa İŞ BANKASI ndan hemen bir KUMBARA alarak çocuğunuzu sevindiriniz!

Kumbara çocuğunuza vereceğiniz en güzel hediye, ona istikbal temin eden en sağlam vasıtadır.

Altın! Altın!

Dünya bankerleri mühim bir altın madeni keşfedilmedikçe dünyanın eski bolluğa ve rahatlığa kavuşamıyacağını söyliyorlar!

Son zamanlarda dünya bankerleri ve iktisat erbabı Akvam Cemiyetine verdikleri raporlarda ortaya yeni bir mes'ele attılar ve herkesin dikkatını bu mes'ele üzerinde topladılar:

Dünyada fena bir altın kıtlığı başlıyor! Son aylar zarfında bankerler diyorlar ki:

— Altın açığını kapatacak ve dünyanın para ve kredi ihtiyacına hasredilecek yeni altın madenleri bulunmazsa, eski bolluk zamanlarını bir daha göremiyeceğiz ve sıkıntıdan yakamızı kurtaramıyacağız!

3000 Liralık altın havi maden

İş adamlarının bu sözleri üzerine her tarafta altına doğru müthiş bir hücum başladı. Her yerde harıl harıl altın arıyor. Çin ve İran müstesna olmak üzere dünyanın bütün memleketleri paralarında altını esas tutuyorlar. Son zamanlarda gümüş para kullanan Çin ve İran gibi memleketlerde gümüş paranın mahzurlarını taktir etmeye başladıkları için onlar da altını paralarına esas olarak kabul etmeye karar verdiler. Dünyanın her yerinde serbes bir surette ve daima aynı fiat üzerinden geçen ve mukabilinde her şey satılan bir şey varsa o da altındır. Son zamanlarda Hindistanın altın parayı kabul etmesi üzerine dünya piyasasına fazla gümüş çıktı. Bu hal gümüş piyasasını o kadar düşürdü ki gümüşün eski kıymetini bulması için elli altmış sene geçmesi lâzım.

Ruslar paralarına kıymet vermek için altın arayıcılığına çıktılar, altın bulmak için memleketlerinin her tarafını didik didik ediyorlar.

Bu vaziyet gösteriyor ki dünyanın eski rahatlığa, yüksek ücretlere, bolluk ve berekete kavuşabilmesi, altın peşinde koşan yarı serseri ilmi arz mütehasıslarının muvafakıyetine bağlı.

Amerikada Kolombia darülfünunu maden şubesi muallimlerinden Prof Thomas T. Read'ın fikrince dünyada altın mevcudu tükenmiş gibidir. Çünkü dünyada artık Amerika gibi yeni bir kıt'a keşfine imkân yoktur ki dünyada altının bollaşması mümkün olsun. Mamafi dünyada altının bu derece kıtlaştığı zamanlar olmuştur. Mamafi, meselâ sıcak memleketlerin yüzlerce kilometre murabbaındaki vahşi ormanları altında altın bulunması ihtimali halâ mevcuttur. Sonra işlenmiş toprakların bile altında ne sakladıkları kat'î surette bilinemez. Kazmadıkça ayağımızın altında ne var, ne yok bilebilirmiyiz?

Tayyarenin icadı altın arayıcılarını yeniden yeniye gayrete getirmiştir. Bir zamanlar insanlar için gitmek kabil olmayan yerlere bugün tayyare ile kolayca gidilebiliyor. Bugünkü altın arayıcıları en son sistem tayyareler le, en son fennî vasıtalarla mücehhez olarak dünyanın en uzak yerlerine gidiyorlar ve muvaffak olabilmeleri için hiç bir şeyi ihmal etmiyorlar.

Sonra karalar tamamen aranılıp altın bulunamasa bile dünyanın su ile kaplı olan tarafları kalıyor. Göllerin, denizlerin altında araştırmalara ancak son zamanlarda başlanmıştır. Mamafi bu sahada her gün biraz daha terakki gösterilmektedir. Yeni usullerle göllerin ve denizlerin altı aranmağa başlanacak olsa altın arayıcıları için yeni ve geniş bir saha daha açılmış olacaktır.

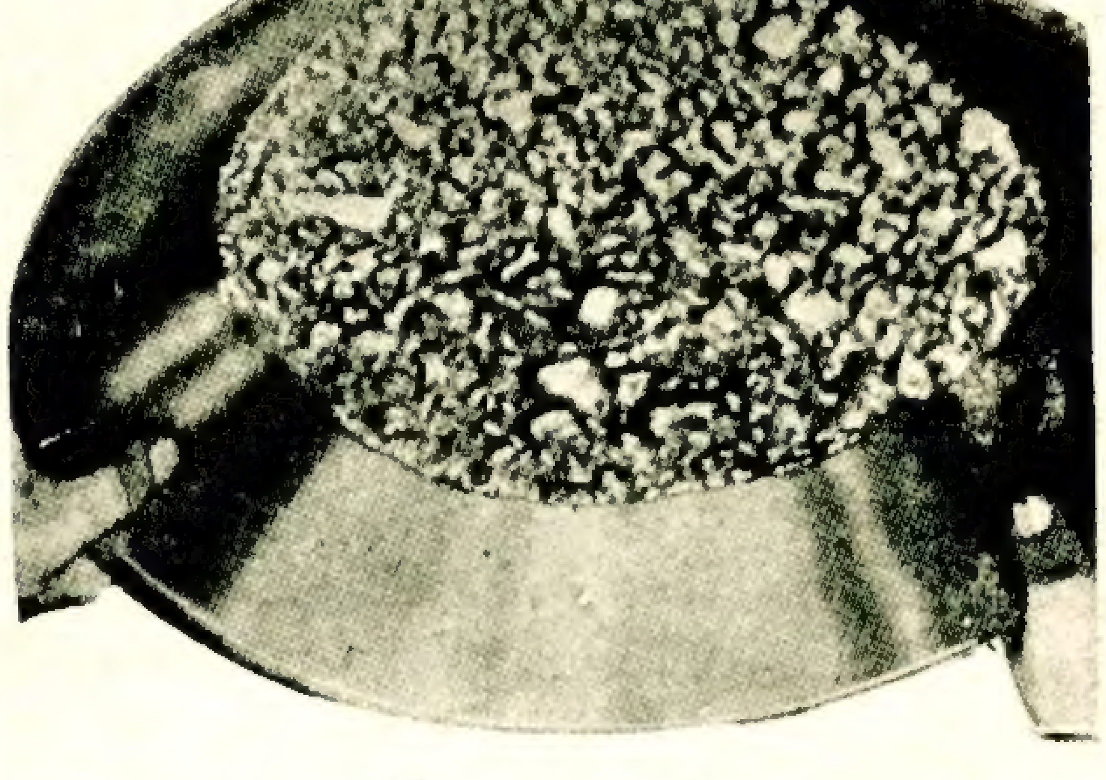

Altınlı toprak

Bundan başka elektrik ve miknatis aletleri günden güne terakki ediyor, her gün biraz daha hassas olmak üzere yeni yeni sismograf aletleri yapılıyor. Altın aramak hususunda bu gibi aletlerden istifade edilmek ihtimali pek kuvvetlidir. Bugünkü tayyareler dünyanın her noktasına gidebiliyorlar. Sonra az miktarda altın ihtiva eden madenlerin altınını çıkarmak gittikçe kolaylaşıyor.

Bugünkü altın ihtiyacı insanları böyle kamçılamakta devam ederse insanlar ne yapıp yapıp dünyada altın istihsalâtını çoğaltmanın bir kolayını bulacakalrdır.

HASRET KAVUŞTURAN

§ Kasım paşada Saf Muhittin Karaman mahallesinde 21 No. da İsmail imzasile :

— 25 sene evel kaybolan Mustafa ve Salih dayılarımı arıyorum.

§ Eskişehir istasyonunda kahveci Derviş ağa nezdinde Selânikli İsmail oğlu Ali imzasile :

— Pederim Selânik muhacirlerinden Maya dağlı Demir İsmail 7 senedenberi gaiptir; arıyorum.

§ Niksar Ziraat bankası odacısı A. Demir imzasile :

— Rumelinin Petriç muhacirlerinden halam Fatma zevci Timur ve kerimesi Güllü 330 Zileden Samsuna gittiler, ozamandan beri gayıptır, arıyorum.

§ Bursada Zeyinler mahallesinde Eyüp Çavuşun hanesinde nalbant Ahmet karısı Huriye imzasile :

— Bursanın Meydanık mahallesinden kızım Nalbant Ahmet kızı Hürmüz ve damadım Urfalı Ahmet ve oğullarım Neşet ve Mehmetten dört senedenberi haber alamıyorum.

NELER OLUYOR?

Havada Pervane

Motörcülük zamanımızda çok terakki etti. Denizde tayyare sürati ile giden son sistem yarış motörbotlardan tutunuz da arkasına küçük bir motör takılan minimini göl sandallarına varıncaya kadar çeşit çeşit motörler var. Bu sandalların arkasına takılan motörler bir meşin kılıf içine konulup kolayca taşına biliyor. Sadalınızı göl kenarında bırakıyorsunuz. İstediğiniz zamanda portatif pervaneyi götürüp takıyorsunuz. Külüstür sandal oluyor size bir motörbot!

Ancak bu pervanesi su içinde dönen makinaların bir mahzuru var. Sandal sıglık sahillerde dolaşamıyor, bilhassa Kumsallara yanaşamıyor. Halbuki sandalher tarafta gezebilmeli ve ne kadar sığ olursa olsun her sahile yaşanabilmeli. Mamafi bu pervane işinin de kolayını bulmuşlar ve o şekilde bir motör yapmışlar ki pervanesi suya bile değmiyor!

Amerika'da son zamanlarda yeni bir şekilde motörbotlar yapılmaktadır. Bu motör su kesimi gayet alçak bir kayıktan ibarettir. Bu kayığa bir motosiklet motörü takılır. Motörün pervanesi sandalın dümeni üstüne takılır. Fakat bu dümen denize batmaz, sandalın üstünde ve havada döner. Pervanesi denizin içinde dönen motörler pek sığ sularda dolaşamaz. Pervanesi havada dönen sandallar ise en sığ sularda bile gezebilir.

BİLGİ DAĞARCIĞI

Rossini

Rossini onsekizinci asırda İtalyanın yetiştirdiği en yüksek musi kişinas ve bestekârlardandır. Kendisi İtalyanın Pesar şehrinde doğmuştur. Rossini bir çok operalar bestelemiştir. Bunların çoğu pek kıymetli eserler olup bugün bile her tarafta büyük bir rağbet görmektedirler. Rossinin'nin en meşhur operalarının isimlerini bilmek lâzımdır. Sayalım: „İşbiluje Berberi“, „Otello“, „ Hırsız Saksagan “, „ Semiramis “, „ Mûsa “, „ Guillaume Tell “, „ Kül Kedisi “.

Bundan başka Rossini gayet güzel bir ayin duası bestelemiştir. Rossini çok eser vermiş bir sanatkârdır. İlhamı daima ve hattâ bazan fazla bɔldur. Pek tatli olan nağmelerini yeni musikinin ahenk kaidelerine uydurmak marifetini göstermiştir.

Schiller

Meşhur alman facia şairi olan Schiller Wurtemberğ te doğmuştur. Aynı zamanda tarihçi olan Schiller („şiller“ diye okuyunuz) gayet güzel ve onisbette meşhur bazı rajediler yazmıştır. Bunların en meşhurları şunlardır: „Wallenstein Haydutları“ „Marie Stuart“, „Don Carlos“, Guillaume Tell“ (Rossini'nin meşhur operası Schiller'in bu eserinden alınmıştır).

Schiller arkadaşı Goe'he („göten diye okuyunuz), Almanya'nın en büyük edip ve muharrirlerinden dir. Schiller edebiyatta yeni bir çığır açmış kuvvetli bir dahidir. Hayalı çok geniş, üslûbu tatlı ve ölçülüdür. Schiller zamanında çok tanılmış ve beğenilmiş bir şair olduğu için memleketi üzerinde büyük bir tesir yapmıştır. Schiller 1759 senesinde doğup 1805 senesinde ölmüştür.

HALK SÜTUNU

§ Kemahta rarilerimizden M. Hakkı efendiye :

— Hakkınız var, mektubunuzu Posta ve Telgraf umum müdürlüğüne gönderdik orası bu mes'eley tahkik eder, kabahatın kimde olduğu meydana çıkar.

§ Galatada Şerbetan sokağında kahveci Agop vasıtasil ocakçı Zeki efendiye.

— Vilayete bir istida ile mücaat et bize yazdıklarını da yaz.

§ Meşhur Amerikan komiği Harold Lloyd'in adresi şudur :

**Mr. Harold Lloyd,
6640, Santa Monica Blvd,
Los Angelos, Calf.
U. S. A.**

§ İzmirde Gazilar mahalesinde tahir sokağında 19 numerolu Nadide Hanıma:

— Ebe mektebine girmek için orta tahsili olmak lazımdır. 20 yaşından aşağı 30 yaşından yokarı olanlar mektebe kabul edilmez. Mektep Ağustosta açılıyor. 3 sene mecburi hizmeti kabul etmek lazımdır. Orta tahsiliniz yoksa mektebe giremezsiniz

PİLEVNE

Muharriri : Kemalettin Şükrü

Karagözün tefrikası No. 28

Harp muvakkaten durmuştu, dedik. Romanya ve Rusyadan yeni kuvvetlerin gelmesine intizaren başkumandan Gran Duk Nikola Pilevnenin etrafını bir daha tetkik etti. Umumî karargâhın yerini değiştirdi. Pilevneye bir buçuk saat mesafede " Yapıcı „ köyüne naklettirdi.

Pilevnenin etrafında bulunan ve Ruslar tarafından işğal edilmiş olan köyler bu esnada pek kalabalık bir manzara gösteriyordu. İmparatorun mayetinde de bir çok adamlar, diplomatlar, ecnebî sefirleri mevcuttu. Hatta Rusyanın meşhur İstanbul sefiri Ceneral (İknatiyef) de burada idi.

Pilevnede Rus ordusunun uğradığı mağlubiyet üzerine imparator ile bu ceneral arasında şiddetli münakışalar oldu. Tarihe geçmiş olan bu garip münakışayı Rusça yazılmış eserlerden alarak aynen nakledivoruz :

Mağlubiyet haberlerini duyduğu zamandan beri imparator Ceneral İknatiyefe karşı çok soğuk muamele ediyordu. Bir gün, canı çok sıkıldığı bir zamana tesadüf etti. İknatiyefe hitaben :

Ceneral ! Dedi, siz İstanbulda sefir bulunduğunuz zaman bize gönderdiğiniz raporlarda ikide bir : (Türkleri öyle bir hale getirdim ki eğer Rusya iki bin askerle muharebe edecek olursa hiç mani görmeden bir ay zarfında İstanbula gelir ve bu şehri dahi zapteder) diyordunuz. İşte beş ay oluyor ki muharebeye başladık. Elli bin değil, üç yüz bin askerle Türklerle uğraşıyoruz. Değil başa çıkmak, adeta bunlara mağlûp olduk. Bu mağlûbiyetlerden siz mes'ulsunuz. Bizi âleme rusvay ettiniz. Şimdi de yarım milyon asker toplamakla uğraşıyoruz. İleride ne olacağını yine Allahtan başka kimse bilmiyor.

İstanbulda Rusya sefiri İknatiyef

Bu sert ihtar sözlerine karşı da Ceneral İknatiyef şu cevabı verdi :

— Şevketmeap ! Doğrudur. Bendeniz böyle raporlar gönderdim. Fakat Bosna isyanı çıkar çıkmaz derhal harp etmek lâzım olduğunu da size bildirdim. Siz aldırmadınız ve İstanbul konferansını kabul ettiniz. Sonra da Londra protokolu ile uğraştınız. Bu suretle Türklere harp hazırlığı için fırsat vermiş oldunuz. Hatta bende değil, sizde.. Ben vazifemi yaptım ve size her şeyi vakti ile haber verdim. Başka ne kabahatım var...

İmparatorun bu cevapı üzerine canı sıkıldı. İki gün sonra yaverlerinden birisini İknatiyefe gönderip :

— Şimdilik kendisine ihtiyaç olmadığını ve Rusyaya gidip biraz istirahat ederse daha iyi olacağını bildirdi. Ceneral da bu emir üzerine karargâhı bırakıp Petrespurga gitti.

Yine bu sırada bir taraftan Başkumandan Gran Dukla umumî karargâhın, diger taraftan imparatorla harbiye nazırı Ceneral (Miloten) in araları gittikçe açılmağa başladı. İmpuratör hemen her gün Gran Duka (bu mağlûbiyetler başka bir şeyden gelmeyip hep Tunaya geçer geçmez orduyu büyük arazi üstünde dağıtmanızdan ileri gelmiştir. Bir de vakıt ve zamanı ile Pilevneyi düşünmediniz. Buraya kâfi kuvvet sevk etmediniz..) diyordu. Gran Duk ta imparatorun bu ihtarına mukabil kabahatı düşmanı olan harbiye nazırında buluyor.

— İstediğim şeyleri, levazımatı harbiye nazırı sıfatı ile temin etmedi. Mes'ul tamamen o dur... Diyordu.

Bunlara karşı ise pek tabii harbiye nazırı da boş durmuyor, fırsat buldukça başkumandanı hırpalıyor, kâh levazım idaresinin teftişi, kâh sarfıyatın kontrolu gibi bahanelerle rakip ve düşmandan intikam almağa uğraşıyordu.

Bütün bu entrikalar Ağustosun ilk günlerinde Villana bozgunundan sonra oluyordu.

- Bitmedi -

Müdürü Mes'ul Orhan Seyfi — Sebat Matbaası